

4
2003

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

o sudičkách a výchově – spolupráce se školou aneb jak to vidím já – děti je třeba poznat – v črdm na zkušené – jsou brány škol sdružením otevřené? – vyhlášen 11. ročník zlatého ámosé – volnočasové kluby na školách – Participace...?! – úloha nevládních neziskových organizací v oblasti pedagogického ovlivňování volného času dětí a mládeže – vybudujeme spolu evropu zítřka? – o třech druzích výchovy a jejich provázanosti, aneb „jeden bez druhého a třetího ani ránu“ – když life neznamená jenom život – črdm je partnerem pro zahraničí

O sudičkách a výchově

Tak jsem si myslela, jaká to bude brnkačka, napsat úvodník místo Tomáše Novotného. Jsi také pedagog, ty to zvládneš, říkali. A já teď chodím kolem horké kaše a nevím, jak do toho. Přitom je to vlastně strašně jednoduché: vychováváme děti, aby z nich něco bylo. Abychom jim vtiskli určitá pravidla hry. Aby z nich vyrostli dobří lidé. Rodina, škola a „mimoškola“, to jsou ty sudičky, jež dítě provázejí a ukazují mu cestu. Měly by tak činit ve vzájemném souladu, domluvit se, protože cíl mají společný. Pakliže o sobě sudičky nevědí, nebo se rozhádají, či se dokonce rozejdou, vzniká katastrofa. Neprojeví se třeba hned, ale určitě... když dítě vyroste. Někdy jsou to maličkosti. Třeba když dítě od malička doma slyší, že škola je blbá a paní učitelka taky. Nebo když si učitelé stěžují rodičům, že jejich děti jsou ab-so-lut-ně nemožné a že je špatně vychovali. Když jsem začala učit, strašně jsem se bála třídních schůzek. Seděla tam proti mně, tak vážná, armáda rodičů ve střehu, připravena okamžitě vyrazit do útoku. Jeden tatínek mě chtěl zbit, protože jsem zapomněla jeho dceři zapsat do žákovské ne zrovna úspěšné známky. Druhý mnou naopak hluboce pohrdal, jelikož jsem odmítla mlátit v hodinách jeho potomka. To je totiž to jediné, co na kluka platí, paní učitelko. Nakonec to bylo prima. Oni pochopili, že mi na jejich dětech záleží. Já si uvědomila, že to nejsou nepřátelé. Scházeli jsme se a řešili problémy, byli jsme partnery, respektovali jsme se. Měli jsme totiž společný cíl – stali jsme se soupeřníky na cestě do dětské duše. I legrace byla: třeba jak Tomáš s Katkou nepřetržitě v hodinách žvýkali a houpali se na židli. Šla jsem se poradit s maminkami – a našla je sedět v lavici jejich otisků, v družné zábavě – kterak žvýkají a houpají se na židli... Mockrát jsem si na své příhody s rodiči vzpomněla, když jsem začala chodit na třídní schůzky svým dětem. Přišla jsem do školy

se srdcem na dlani, odcházela málem se srdečním infarktem. Někteří učitelé s námi jednali jako se škodlivým hmyzem, žádná spolupráce, žádné vysvětlování, žádný vztah, prostě: vaše děti jsou hajzlíci a jak se na vás tak koukáme, vy budete nejspíš taky. Nakonec to bylo prima – dala jsem dceru na jinou školu. Na školu, kde na ni první den čekala paní učitelka před školou a podala jí ruku, na školu, kde mají dětský parlament, na školu, kde jsou rodičům dveře otevřené. A co třetí sudička, mimoškolní? Sudička bdící nad volným časem dítěte, ať už ho stráví v kroužku, na tréninku či v oddíle? Není rodina a škola dostatečnou zárukou, že je o dítě dobře postaráno? Odpověď viz výše. Nedávno jsem sledovala v televizi pořad o dětech z pastáku. Když se měly v komunitním centru představit a říct, co je baví dělat, všechny shodně odpovídaly, že nic. Selhala jim rodina, selhala škola, putovaly z jednoho zařízení do druhého, propadaly hloub a hloub a teprve komunitní centrum jim ukázalo, že v životě je spousta věcí, o něž se člověk může zajímat a které ho baví a přinášejí mu uspokojení. Ne všechny na to slyšely, pro některé bylo už příliš pozdě. To je právě úloha nás, lidí ze sdružení: probouzet zájem, dávat podněty, ukazovat možnosti. Žít po boku těch druhých dvou

sudiček, které nás nebudou vydávat za nevlastní sestru a schovávat v koutku. Není k tomu právě bezpodmínečně nutné a možná ani mnohdy žádoucí, aby občanské sdružení bydlelo ve škole, aby děti po celý den sedící ve školních lavicích se do nich po obědě vracely na oddílovou schůzku. Jde v první řadě o to, aby mimoškolní sudička nenašla bránu do hradu zvaného škola zamčenou na sto západů a opatřenou velkým nápisem: Tak vy teda rozhodně ne! Na mnohých školách to pochopili a otevřeli sudičce dveře dokořán, rozvinuli koberec a ještě na tu slávu pozvali rodiče. A to je moc dobře. Vychovávat je krásné a žádoucí, ale poněkud těžké a nevděčné. Ke všemu ta stará obehnaná písnička, že si jenom hrajeme s dětmi. To sice dokazování, že naše projekty mají smysl, třebaže výsledek je přirozeně nejistý. To věčné žadonění u sponzorů, poněvadž: proč bychom měli dávat peníze na něco tak abstraktního a pofidérního jako je výchova? Její výsledky se nedají nahmatat, nevidíme je hned, nedají se měřit, nenacpeme je do grafů ani do tabulek. Napadá mne ještě víc věcí, o nichž by se v této souvislosti dalo hovořit, ale musíte mne omluvit, jdu postavit na kávu – čeká na mne výtvarník Bambiriády. Je to můj bývalý žák...

Hana Konopiská

Děti je třeba poznat

Mgr. Libor Lepík, 22.4.1964, 1982 – 1987 Přírodovědecká fakulta UP Olomouc – učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů – matematika a fyzika, 1987 – učitel na 3. ZŠ ve Frýdku-Místku, 1987 – 1988 základní vojenská služba (Vimperk, Mikulov), 1988 – 1993 učitel matematiky, fyziky a výpočetní techniky na 3. ZŠ ve Frýdku-Místku, 1994 – 2000 ZŠ národního umělce Petra Bezruče (tříd s rozšířenou výukou matematiky), 2000 – 2003 gymnázium a střední odborná škola Frýdek-Místek, 16 let učitelem matematiky a fyziky, spoluautor učebnic matematiky pro 7., 8., a 9. ročník v olomouckém nakladatelství Prodos.

Aktivně pracuje s dětmi ve volném čase v „KMD pod sovou“ (klub malých debružárů) založeném v roce 1994. Děti zde provozují jednoduché i složitější fyzikální, biologické a chemické experimenty, vypracovávají v této oblasti projekty – zkrátka se baví vědou. V roce 2001 byl za svou práci vyhlášen debružářem roku. Klub malých debružárů pod sovou ve Frýdku-Místku předváděl pokusy na akci Hrad patří dětem (Praha), pak na Bambiriádě v Brně, pak dvakrát na Bambiriádě v Ostravě a letos jako hlavní spoluorganizátor přivedl Bambiriádu poprvé do Frýdku-Místku – Mgr. Lepík byl jejím ředitelem a podle ohlasů veřejnosti proběhla velmi úspěšně.

Člen klubu Paracelsus, člen National Geographic Society, Instruktork školního lyžování, na návrh žáků ve finále ankety o nejoblíbenějšího učitele České republiky Zlatý Ámos 1996/97 – učitel ZŠ, podruhé ve finále soutěže Zlatý Ámos 2001/2002 – učitel gymnázia a SOŠ ve Frýdku-Místku, předseda okresního výboru Fyzikální olympiády, okresní metodik fyziky (Frýdek-Místek), otec dvou báječných dcer (Markéta 17 let, Tereza 11 let), koníčky: fotbal, kolo, florbal, lyžování, stolní tenis, tenis ...sport, knihy, kultura, cestování – 1996 USA – AIO-WA – AMES, 1999 ESI Puebla Mexiko, 2000 ESE Charleroi Belgie 2003, ESE – Moskva Rusko, 2003 – průvodce a tlumočnick družstva fotbalistů na Světové olympiádě policistů a hasičů v Barceloně.

Několikrát jste byl finalistou soutěže Zlatý Ámos, kam vás navrhli vaši žáci, což svědčí o vaší oblibě mezi dětmi. Myslíte, že vám k tomu výrazně pomohly zkušenosti z práce s dětmi ve volném čase?

V tom máte určitě pravdu. Pro to, aby třída fungovala a pracovala v hodinách (nejen matematiky a fyziky) co nejlépe, je potřeba vytvořit na hodinách dobré klima. A k tomu je dobré žáky znát. Pravdou je, že ve volném čase se mnoho dětí chová jinak než ve škole. Zjistíte, že i ten Franta, kterému učení moc nejde, je docela dobrý kluk. Zjistíte, že Anička, která se v hodinách matematiky zašívá, umí krásně vyšít atd. Na mimoškolních akcích se lépe poznají i spolužáci. I ti, kterým například náhodou nejde matematika, mohou snáze najít něco, v čem jsou úspěšní, něco, za co si zaslouží pochvalu a uznání ostatních. Často dochází k situacím, kdy jeden pomůže druhému a to je pro život hodně důležité.

Má pro vás fakt, že jste byl žáky opakovaně vybrán jako ten NEJ, velký osobní význam?
To, že jsem byl několikrát svými žáky nominován do soutěže Zlatý Ámos, беру jako nejvyšší možné

ohodnocení své kantorské práce. S účastí ve finále je spojeno mnoho krásných, ale i nezapomenutelných zážitků. Setkal jsem se s báječnými lidmi, udělal radost svým blízkým.

Vedle učení ve škole aktivně vedete klub malých debružárů. Domníváte se, že je vaše učitelská praxe přínosem pro práci s dětmi ve volném čase a naopak?

Samozřejmě že ano. Při přímé práci s dětmi ve volném čase mohou využít svých znalostí a zkušeností z pedagogické praxe, mohou využít svých odborných znalostí a obohatit děti a studenty debružáry o nové poznatky. Měříme, zkoušíme a experimentujeme. Debružářská činnost je zaměřena na volnočasové aktivity dětí. V odpoledních hodinách se scházíme v odborné učebně fyziky a často vyrobíme věci, které zpětně mohou využít ve výuce fyziky. Například v tomto týdnu jsme s dětmi vyrobili raketu a vyzkoušeli ji při řízeném letu v učebně. Odměnou mi pak byl druhého dne potlesk studentů, kterým jsem tento dvouminutový experiment ukázal. A to přece stojí za to.

Činnost malých debružárů má ke škole dost blízko – rozvíjí u

dětí znalosti a zálibu v přírodních vědách – vzájemná spolupráce by tedy měla být oboustranně přínosná. Je pro ni na obou stranách zájem a vůle?

Učil jsem na několika školách a ze své vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že všichni ředitelé tuto činnost podporovali a v rámci svých možností se snažili i pro činnost debružárů vytvořit dobré podmínky. Bez spolupráce s panem ředitelem mgr. Šostým bychom určitě nemohli uskutečnit ve Frýdku-Místku finále debružářské soutěže „Kámen mudrců 2001“, bez spolupráce s panem ředitelem ing. Konečným bychom nemohli zorganizovat vědeckotechnický poznávací zájezd za vědou a technikou do Paříže a bez podpory paní ředitelky mgr. Pláškové bychom se nemohli pravidelně scházet na škole a provádět debružářskou činnost. To jsou jen ukázky vzájemně výhodné spolupráce mezi školou a KMD. A z této spolupráce mohou děti jen těžit.

Uvádím příklad aktivit uspořádaných společně se školou. Akce, kterou jsme zorganizovali na škole (v organizačním štábu byli studenti debružáři): **Zpráva o zdolání Ságarmáthy**, tibetsky Čomolungmy, česky

„Hory tak vysoké, že ji žádný pták nepřeletí ani zvíře nepřeskočí“. Naše škola Gymnázium a SOŠ ve Frýdku-Místku se připojila k oslavám padesátého výročí zdolání Mount Everestu sirem Edmundem Percevallem Hillarym a Šerpou Tenzingem Norgayem. Velice si vážíme celoživotní práce Hillaryho v Nepálu, a právě proto jsme se vydali ve čtvrtek 4. 5. 2003 k vrcholu. Profesori gymnázia a studenti zdolali 9372 metrů (a to je náš Mount Everest). Ptáte se jak? Ze základního tábora v přízemí budovy jsme 852krát vystoupali schodištěm a překonali výškový rozdíl 11 m.

Výzva pro kluby, které se zapojily do soutěže „Kámen mudrců“:

Stane se Kámen mudrců pro Váš klub kamenem úrazu? Já si myslím, že pro Váš klub se stane průběžským kamenem. Poznávání je úhelným kamenem této soutěže. A do Frýdku-Místku je to co by kamenem dohodil. Ale při plnění úkolů neházejte po lidech kamenem. Položte základní kámen svého úspěchu a při řešení odvalte kameny z cesty. Nenechte třeba kámen na kameni. Znáte doma každý kámen je lepší, než se válet za kamny. Libor z Frýdku-Místku

Zkusme odhlédnout od debujárů. Vidíte situaci u nás z obou stran. Myslíte, že škola a sdružení dětí a mládeže si mají navzájem co nabídnout, aby ze součinnosti měli prospěch všichni, hlavně děti

a mládež? Je potřeba, aby spolupracovali, nebo by měl každý zastat svou „úlohu“ samostatně?

Myslím, že škola má co nabídnout dětem a sdružením a naopak. Funkce školy a volnočasových sdružení je nezastupitelná. A je pro děti dobré, když škola a sdružení spolupracují. Zárným příkladem této spolupráce byla organizace 1. Bambiriády ve Frýdku-Místku. Vedoucí sdružení, organizací a kroužků společně s dětmi nabídli veřejnosti ukázky svých činností, ale bez vhodného místa a dobrého počasí by to nebylo to pravé. Počasí zatím nedovedeme ovlivnit (letos bylo krásné slunečné počasí), ale vybrat vhodné místo dovedeme. Dobré zázemí pro organizaci celé Bambiriády jsme našli na 11. ZŠ Jiřího z Poděbrad a Gymnázium a SOŠ, T.G.M. Spolupráce mezi školou a sdružením není nutností, řada dětí přijde po vyučování ráda do nového prostředí, přijde mezi jiné kamarády, mnoho sdružení má své vlastní klubovny, ve kterých se pravidelně schází.

Během svojí činnosti, např. při přípravách Bambiriády ve Frýdku-Místku jste se jistě setkal s mnoha různými ohlasy veřejnosti i úřadů. Máte dojem, že činnost sdružení dětí a mládeže má mezi lidmi podporu a je považována za významnou? Myslíte, že je v tomto znát v posledních letech nějaký posun?

Příprava Bambiriády ve Frýdku-

Místku stála hlavní organizátory spoustu času. Patří jim za to moje poděkování. Při přípravě spolupracovaly Dům dětí a mládeže ve Frýdku-Místku, Stanice mladých turistů, Klub malých debujárů a další občanská sdružení. Bez vzájemné spolupráce by nebyla první Bambiriáda tak úspěšnou akcí. Za velmi důležité osobně považuji ocenění všech sdružení, která se na Bambiriádě představila. Po ukončení Bambiriády byli představitelé všech sdružení přijati paní starostkou na radnici a za dobrou práci jim bylo poděkováno. Osobně si ale myslím, že k prospěchu věci by bylo, pokud by Bambiriáda byla organizována placenými profesionály a ne lidmi, kteří vše dělají dobrovolně ve svém osobním volnu. Význam činnosti stovek dobrovolníků, kteří pracují s dětmi, je v naší společnosti podceňován a nedoceněn.

Co byste na závěr poradil vedoucím oddílů – jak si hledat cestu k vedení škol a co jim konkrétně nabídnout?

Na mnoha školách působí množství kroužků (vedou je většinou učitelé ZŠ) a oddílů (občanská sdružení). Většina ředitelů je ráda, pokud na jejich škole mohou dětem a rodičům nabídnout širokou škálu činností pro jejich žáky. Stačí jen ředitele školy přesvědčit o tom, že činnost, kterou provádí právě jejich občanské sdružení, je ta správná. No a tady je důležitá osobnost vedoucího a samozřejmě ochota ředitele dané školy.

ptal se Jakub Kořínek

Spolupráce se školou aneb jak to vidím já

V našem nevelkém městě na severu Čech jsou tři základní školy a jedna zvláštní škola, tedy potenciálních dušiček pro volnočasové aktivity více než dost. Nabídka takových aktivit je poměrně pestrá a rozsáhlá. Nejvíce dušiček „stáhne“ jistě místní dům dětí, který má slušné zázemí, mnoho kroužků a atraktivní polohu v centru sídliště. Také lidová škola umění zde zaměstnává dost dětí. Potom sportovní kluby – fotbal, hokej, karate, tenis, pinčes, basket... v neposlední řadě i Sokol sdružuje spousty sportovčůvých „duší“.

Sdružení zabývající se turistikou a pobytem v přírodě tu mnoho není. Nejpočetnější jsou jistě skautské oddíly – mají tradici a překrásnou klubovnu, kterou jim můžeme jen závidět. Troufám si říci, že na druhém místě jsou to tomíci – náš Klub lesní moudrosti. Pionýři stále zápasí s minulostí zakořeněnou v rodičích...

Pokud tedy novou dětskou dušičku nezískáte od starších sourozenců, je jedinou nadějí právě škola.

Nejllepší je setkat se s rodiči nových oddílových dětí právě ve škole. A ve škole se smíte ukázat, pokud máte dobré vztahy s jejím vedením. To jsme měli vždycky. Asi jsme měli štěstí. Naše klubovnička je malá a zimní schůzky zde střídáme s hrami v tělocvičně. Důkazem dobré vzájemné spolupráce a důvěry je, že máme vlastní klíče od tělocvičny. Střední schůzky patří malým, nedělní dopoledne potom velkým a odrostlým členům oddílu.

Odrůstají nám děti. Nové máme šanci zlákat jedně ve škole. I tady nám teď dal pan ředitel prostor a můžeme se představit rodičům a pozvat jejich dítku k nám do oddílu.

A další spolupráce? Když chyběl škole vychovatel do školy v přírodě, pomohli jsme my.

Když chtěli učitelé zvláštní školy připravit dětem mimořádný zážitek, tomíci postavili na zahradě školy týpí na celý týden, aby se v něm vystřídal co nejvíc dětí. Když jsme pořádali Dětský den, byl na školní zahradě...

Tady je spolupráce na slušné úrovni. Vše je v lidech, ve vzájemné úctě a důvěře. (Naším člověkem je ředitel 2. ZŠ pan Jaroslav Král) „A vo tom to je...“

Vratislav Florián – Hroch, TOM 19029

Klub lesní moudrosti Roudnice nad Labem

V ČRDM na zkušené

Podob spolupráce se školami je samozřejmě mnoho. Hodně často se snaží sdružení dostat do školy, aby se tam mohla scházet, když jim chybí střeška nad hlavou, když potřebují tělocvičnu a podobně. Někdy ale také škola proniká do sdružení – jen tak trochu, ale přece.

V Kanceláři ČRDM jsme hostili již dva studenty na praxi. Pardon – studentku a studenta – Hanku Linhartovou, která u nás stále je a chystá se vydržet do prosince, a Filipa Zatloukala, jenž u nás strávil dva týdny letos v květnu. Že tu pomohli oni nám, to víme moc dobře, zajímalo nás ale také, jak svou praxi hodnotí sami. Položili jsme jim tedy čtyři prosté otázky, abychom se to dozvěděli.

Filip Zatloukal:

1) Z jaké školy jsi k nám přišel a jak tvůj obor souvisí s činností České rady dětí a mládeže?

Jsem z SPŠD (Střední Průmyslová škola Dopravní), která sídlí v Motole. Mým oborem jsou počítače, což souvisí s ČRDM z celkem velké části (doufám), poněvadž se většina informací zpracovává na počítačích.

2) Vybral sis praxi u nás sám, nebo ti ji někdo „přidělil“?

Období praxe mi bylo určeno na škole, a tak sem si vybral praxi u vás.

3) Co jsi u nás přesně dělal? Myslíš, že to bylo přínosné pro tvé studium a pro tebe osobně?

Pracoval sem jako pomocník vašeho správce sítě a jako pomocná síla při vypracovávání informací na počítači. Pro mé studium to bylo určitě přínosné a pro mě také, protože jsem zjistil, co vše umím a co musím ještě zlepšit.

4) Líbilo se ti u nás? Myslíš, že bys něco podobného chtěl dělat i v budoucnosti?

Líbilo se mi u vás velice. V budoucnosti bych v této práci rád pokračoval, poněvadž mě velmi baví.

Hanka Linhartová

1) Z jaké školy jsi k nám přišla a jak tvůj obor souvisí s činností České rady dětí a mládeže?

Letos jsem úspěšně postoupila do finálního 4. ročníku VOŠ informačních služeb, takže odtud. Konkrétně zde studuji obor s podivným názvem – podnikové informační systémy. Pokud můžu udělat malou reklamu, tak máme celkem slušné stránky na www.sks.cz.

Jelikož za určité informační služby se dají pokládat i aktivity, které vyvíjí ČRDM, mohu říct, že můj obor svým způsobem souvisí s činností ČRDM.

2) Vybrala sis praxi u nás sama, nebo ti ji někdo „přidělil“?

Výběr pracoviště pro naši půlroční praxi nechala škola čistě na nás. Určitou berličkou při vybírání místa, kterou nám poskytla, byl seznam firem, ve kterých již někdo z naší školy na praxi byl, a těch organizací, které projevíly zájem o praktikanta. ČRDM, tehdy vlastně ještě NICEM, byl na seznamu.

3) Co u nás přesně děláš? Myslíš, že to je přínosné pro tvé studium a pro tebe osobně?

Vyvrcholením mé praxe zde má být diplomová práce. S paní Konopiskou, která tu o mě pečuje a je zároveň vedoucí mé práce, jsme vybraly téma Analýza a strategie public relations ČRDM. Takže většinu času se věnuji studiu všech možných i nemožných informací o ČRDM, neziskovém sektoru a PR. Doufám, že vám moje práce bude aspoň trochu přínosná.

Pro mě je přínosem třeba to, že už vím, že neexistuje jen Městská knihovna. Díky studiu neziskového sektoru jsem poznala spoustu institucí a dostala se do jejich archivů.

4) Líbí se ti u nás? Myslíš, že bys něco podobného chtěla dělat i v budoucnosti?

Lidi tady jsou moc fajn. Naprosto nadšení pro svoji práci, občas si jen říkám, jestli chodí taky někdy spát. Svůj stůl mám v redakčním centru, takže tu občas proběhnou redaktoři Adama. Přesunou články z pošty na internet a už zase utíkají na nějakou tiskovou konferenci či na obdobnou akci.

Vzhledem k tomu, že se tu zatím zabývám jen tvorbou diplomové práce, tak říkám ne. Nechtěla bych v budoucnu psát jen diplomové práce.

ptal se Jakub Kořínek

Jsou brány škol sdružením otevřené?

Spolupracují sdružení dětí a mládeže se školami? Jak zjistíte dále, na tuto otázku se nedá odpovédět jednoznačně – postojte i možnosti zúčastněných stran se případ od případu dost liší. Abychom získali konkrétnější představu, jaké mají naše sdružení s touto spoluprací zkušenosti, položili jsme jim následující tři otázky.

- 1) Má vaše sdružení (či jeho část) zkušenosti ze spolupráce se školami? Čeho se konkrétně vaše spolupráce týká?**
- 2) Zaznamenali jste ze strany školy snahu o navázání spolupráce na mimoškolní výchově dětí a mládeže?**
- 3) Jaký názor máte obecně na spolupráci občanského sdružení dětí a mládeže a školy (pokládáte ji za významnou, přínosnou, doplňující, zbytečnou, nežádoucí)?**

1) Se školami spolupracujeme jen ve výjimečných případech. Najde se jen málo ředitelů, kteří jsou ochotni otevřít dveře své školy a umožnit nám využívat jejich prostory. Pokud ano, tak většinou za dost vysoké nájem. Ale jsou i výjimky, kdy můžeme své schůzky konat na území školy a dokonce bezplatně. Spolupráce se týká hlavně využívání školních prostor jako třídy, hřiště a tělocvičny pro naše akce a občas se najde i příležitost, kdy naše sdružení pomáhá při organizování školních akcí.

2) Nikdy. Naopak je pro nás většinou velice těžko proniknout do školy. Asi toho učitelé mají moc.

3) Spolupráce by mohla fungovat velmi prospěšně pro obě strany. Je velká škoda, že školské prostory jsou většinou odpoledne pro děti zamčeny a družina mnohdy funguje jen jako hlídání. Při tom mnohá sdružení by mohla (v zimě vytopené) prostory účelně využít pro realizaci svých programů. V poslední době to ale začíná být všechno o penězích, a tak asi nadále zůstaneme v našich klubovničkách, srubech a doupatech. Jsem přesvědčen, že se sdružení se školou mohou velmi dobře doplňovat a lepší spolupráce by přinesla kladné ovoce. Škoda, že mnohdy bývá základní škola pro dětská sdružení nedobytným hradem.

Petr Walach, Royal Rangers

1) Ano, máme. Pohybovali jsme se v terénu na Praze 5 a školy nám poskytly určité zázemí pro naši práci. Jsou to veliké prostory, které jsou vesměs odpoledne nevyužívané, a tak přímo lákají k využití pro mimoškolní činnost. Školy nás také často informovaly o svých žácích a doporučovaly nám je do našich klubů. Jedinou překážkou byli (a budou) vždy pánové školníkové. Z těch nám opravdu někdy

tekly nervy.

2) Spolupráce většinou fungovala pouze na úrovni vzájemné informovanosti a pravidelných schůzek. Škola nám také třeba někdy navrhla, že můžeme využít nějaké možnosti, které má ona, ať už se to týkalo zapůjčení věcí, inventáře nebo prostor.

3) Taková spolupráce je trochu komplikovaná. Škola má určité představy o tom, jak na její půdě bude vypadat mimoškolní činnost. Má také představu, že se tam budou pohybovat hlavně „její“ děti. V momentě, kdy sdružení nesplňuje tyto představy, škola ihned zaujímá jiný postoj. Nastává pak tření a další následky. Proto považuji za lepší jasné oddělení školní a mimoškolní práce, a to i z hlediska prostor. Děti potřebují svou mimoškolní aktivitu prožívat jinde než ve škole.

Ondra Martinek, Malý princ

1) Naše sdružení spolupracuje s brněnskými školami v rámci programu Pět P. Jde o individuální preventivní program pro děti od 6 do 15 let, jejichž životní dráha je narušena určitým sociálním, psycho-sociálním či zdravotním handicapem. Spolupráce probíhá na několika úrovních. Na některých školách nám učitelé pouze doporučují děti, o nichž se domnívají, že by pro ně náš program mohl být přínosem, najdou se však i takové školy, které výrazně spolupracují i na definování pomoci, již dítě potřebuje, podílejí se na pomoci dobrovolníkům při jejich práci se školními klienty, poskytují potřebné odborné rady. Objevují se tedy i takové školy, které zjišťují, že dobrovolnické organizace jim mohou poskytnout účinnou pomoc při naplňování výchovné složky jejich práce se žáky a tuto spolupráci samy obohacují a prohlubují.

2) Ve většině případů jsme se nesešli s výraznějším zájmem ani po navázání kontaktu z naší strany. O to více potěší případy, kdy škola o náš program projeví takový zájem, že ho dokonce zařadí jako účinný doplňkový nástroj do metodiky své práce s dětmi a do spolupráce s námi se zapojí celý pedagogický sbor. Takové případy jsou zatím, bohužel, vzácnosti.

3) Myslím si, že tato spolupráce může být přínosem pro obě zúčastněné strany. Občanská sdružení mohou získat velmi cenné zkušenosti, podporu, podle možnosti školy např. také zázemí pro společné aktivity s dětmi a vzdělávací semináře pro dobrovolníky. Školy v současné době stále více přebírají kromě úlohy vzdělávací také úlohu výchovy dětí a občanská sdružení mohou pomoci tam, kde už instituce svým způsobem svoji roli nemohou zcela naplnit – v individuálním způsobu práce s dětmi, v asistenci v rámci integrace dětí s postižením do běžných tříd ... Neziskový sektor nabízí řadu služeb, které by mohly školám přinést oživení a prospěch.

Jarek Kundrát,

INEX – Sdružení dobrovolných aktivit

1) Ano, máme zkušenost se školami z blízkého okolí. Nabízíme školám možnost strávit dopoledne v prostoru původního roubeného venkovského domu, zahrady a sýpky, kde pro děti připravujeme seznámení s tradičními řemesly (dle sezóny), něco málo technické práce se dřevem (výroba krmítek pro ptáky apod.), botanickou procházku obcí a okolím, hry a kvízy v terénu.

2) Ano, děti k nám přijíždějí i na naše víkendové tvůrčí dílny. Velký úspěch mělo například Barevné odpoledne s batikou nebo Vánoční vití věnců.

3) Pokládáme ji za velmi přínosnou pro obě strany a viděno z naší pozice, snažíme se nabídnout dětem i pedagogům možnost praktických činností a návrat k tradičním hodnotám venkova vůbec – ovšem ne ve stylu pasivního prohlížení exponátů či objektů ve skansenech, nýbrž zkušenosti a prožitkem v normálně fungujícím venkovském prostředí.

Šárka Kulíšková, INEX – Sdružení dobrovolných aktivit

1) Školy jsou pro naši činnost strategickým partnerem. Studenti, kteří je navštěvují, jsou naší cílovou skupinou, proto se snažíme se školami dobře vycházet. Naše vzájemná spolupráce se týká především primární kontaktní práce na školách prostřednictvím přednášek a interaktivních besed. Ty jsou rozvíjeny návaznými programy – kluby, víkendovkami, školními výlety apod.

2) Iniciátorem podobných aktivit zatím nebyla škola, ale naše nabídka, které školy využily. Příkladem může být studentský portál města Havířova www.studna.com. 3) Odpověď na tuto otázku získáme, pokud si ujasníme, o co nám v naší činnosti jde. Mnoho organizací je dnes orientováno na svůj rozvoj, v horším případě přežití. Často se přitom odsouvají klienti (v našem případě děti a mládež) v prioritách cílů na nižší příčky. Pokud nám tedy jde především o naše děti a mládež, měli bychom si získat na svou stranu i školy, které by se měly stát našimi strategickými partnery. Práce směřovaná na naši cílovou skupinu pak bude mnohem kompaktnější a děti a mládež spokojenější.

David „Dave“ Říman, předseda sdružení Zip

1) Ano, zkušenosti máme. Široké spektrum: od využívání prostor, zapojení učitelů v našich různých aktivitách, ... až po úzkou spolupráci se specializovanými školními kroužky.

2) Masivní zájem není, spíše bych to nazval místní oboustranně při-

nosné „vzájemné respektování“ při vědomí odlišností.

3) Škola i OS mají zcela odlišné metody práce, poslání, zájmové spektrum, „podporu veřejnosti“, ... a proto i zájem dětí. Obě strany nelze ani zaměňovat ani slučovat (pokoušet se o sjednocení či průnik), každá má svůj význam a je v životě nezastupitelná. Ve vlastním zájmu by se OS mělo držet od školy co nejdále, jinak hrozí „ztráta identity OS“ (a tím OS pomalu končí, protože si ho se školou začnou plést nejprve rodiče, pak kantoři a nakonec i děti).

Michal Kulík, Sdružení Mladých ochránců přírody

1) Má, a to v celé škále od skvělých po totální nezájem. Týká se to činnosti deburjářů a našich dalších aktivit.

2) Obdobně jako v bodě 1 od velkého zájmu a podpory po naprostý nezájem.

3) Pokládáme ji za: významnou, přínosnou, doplňující.

Petr Zapletal, Asociace malých deburjářů

1) Obecně v rámci celoroční činnosti našeho sdružení ne, ale velice nám vyšli vstříc při pořádání Bambiriády. Bambiriáda se ve Frýdku-Místku konala na pozemku základní školy a ředitel se svými pracovníky byl maximálně vstřícný – od technického, materiálního a lidského zajištění až po vaření obědů apod. Do Bambiriády se u nás zapojily i hodně školy se svými kroužky a zájmovými kluby.

2) Za naše sdružení ne, ale vím o mnoha „spolupracích“ ostatních – především sportovních klubů při zajištění volnočasové činnosti na školách.

3) Je to nový podnět, nad kterým jsme ještě neuvažovali, ale který bychom rádi přivítali. Myslím si že se můžeme přínosně vzájemně doplňovat.

Martin Sysala, Sdružení Klubko, Frýdek-Místek

1) Sdružení má zkušenosti spolupráce se školou jen na úrovni klubové činnosti – organizuje klub pro děti, který se schází jednou týdně ve třídě základní školy. V této věci nám škola vychází vstříc.

2) Co se týká vlastní iniciativy školy, tak snaha není nijak valná....

3) Můj názor je, že tato spolupráce se školami při organizaci volnočasových aktivit se uplatní především v místech, kdy chybí využití volného času v střediscích

volného času nebo v Domech dětí a mládeže... Spolupráci v této oblasti považují za velmi užitečnou pro obě strany.

Vladislav Szkandera, Benjamin

1) Ano, ale jen v dosti omezeném rozsahu – na začátku školního roku, na prvních třídních schůzkách – děláme nábor nových členů. Všechny školy, které jsme navštívili nám vyšly vstříc a umožnily nám naši prezentaci v rámci požadovaného rozsahu.

2) Ne, vůbec.

3) Je ve své podstatě doplňující. Škola se většinou o mimoškolní aktivity svých žáků příliš nezajímá. Samozřejmě větší aktivitu ze strany školy bychom vítali.

Hana Lanová, T. O. Střelka

1) Zkušenosti s prací se školami nemáme. Využíváme je pouze jako médium, přes které se může dostat informace dětem a mládeži (zejména plakátky a letáky na akce).

2) Snahu škol jsme zatím nezaznamenali. Možná, že díky informačnímu serveru, který provozujeme, nemají potřebu se na nás obracet a informace si najdou samy. Ale to je asi viděno růžovými očima.

3) Spolupráce se školami je určitě kladná, ale já osobně nacházím stále méně času se jí věnovat. Přesto se začínají rýsovat zajímavé projekty, kde chceme i tento bod naplňovat. Možná, že když dopadnou nějaké projekty, budeme na tom podstatně lépe :-))

Roman Málek, jednatel Občanského sdružení Altus

1) Nijak velké, děláme nábor na desítkách brněnských škol ročně, ale nikde jsme se ještě nedostali ke spolupráci. Možná kdybychom měli více dětí z jedné školy, snažili bychom se více o spolupráci. Před sedmi lety, kdy jsme měli klubovnu poškozenou požárem, jsme uvítali možnost scházet se ve třídách na ZŠ Úvoz.

2) Ne, dokonce jsme zaznamenali i negativní odezvu: do jedné školy nás ještě nikdy nepustili (ale tam prý nepouští nikoho), jiné školy po nás chtějí záruky, že jsme solidní organizace: občanské průkazy, doklady o IČO apod., pro mnohé školy jsme v rámci jejich mimoškolních nabídek určitou konkurencí.

3) Každá spolupráce je důležitá až významná, my (ZS Morava) ji máme velice dobrou např. s Centrem ekologické výchovy Pálava, s CVČ Lužánky, městem Brnem, nově i

Muzeem města Brna, ale v současnosti bohužel s žádnou ZŠ.

*Martin Kříž,
Zeměpisná společnost Morava*

1) Naše zkušenost se školami je pouze při anketě Zlatý Ámos, tedy v tom, že školy své kantory podporují. Tady je naše zkušenost dobrá. Jinak nám školy v blízkosti přetahují děti z kroužků, protože je nabízejí levněji než my.

2) Ne.

3) Asi by měla být doplňující, jenomže to chce hodně mravenčí práce jak od škol, tak od sdružení, jenomže kde na to vzít čas a peníze?

*Slávek Hrzal,
Dětská tisková agentura*

1) Asociace středoškolských klubů České republiky má dobré zkušenosti s prací se školami, kde pracují naše středoškolské kluby. Kluby ASK ČR a škola jsou dva samostatné právní subjekty a jejich spolupráce se uskutečňuje na základě oboustranných dohod. Tam, kde ASK ČR existuje, je to v souladu se zájmy a potřebami školy realizovat mimoškolní činnost.

Studenti o ASK ČR projevují zájem, ale někdy to naráží na nezáměr vedení školy, nikdo jim nemůže nařídít existenci jakéhokoliv subjektu na škole.

2) Ze strany škol se občas zájem projeví, ale po vyslechnutí podmínek existence klubu ASK ČR na škole zájem skončí. Hlavní podmínkou je pro nás vedení starší 18 let, kterému přibude práce, ale od ASK ČR žádné finanční hodnocení nezíská. Na odměnu vedoucích klubů bohužel nejsou peníze.

3) Spolupráce školy a občanského sdružení je v dnešní době naléhavě zapotřebí. Přece nám společně jde o výchovu a vzdělávání dětí a mládeže i v mimoškolní době. I to je součást boje proti drogám, kriminalitě atd.

*Ing. Lotar Indruch, Asociace
středoškolských klubů ČR*

1) Ano – střelecký klub Brno – na ZŠ, střelnice + klubovna – spolupráce na akcích (střel. soutěže, dny dětí a pod.),

ostatní kmeny a kluby ne (vlastní klubovny), jinak velmi dobré zkušenosti se spoluprací se školami.

2) Ne – školy v Ostravě, Opavě, Českém Těšíně a Havířově;

ano – škola v Brně.

3) Záleží na konkrétních místech, kde naše základní články pracují. V Brně významná, ostatní doplňující spolupráce.

*Stefan „Pišta“ Greš –
první podnáčelník, Samostatný
kmenový a klubový svaz Dakota*

1) Program Folklorního sdružení ČR je zaměřen také na činnost dětských a mládežnických folklorních souborů, a proto je spolupráce se školami nezbytná. Je však skutečností, že zatím nebyla z centra propracována do detailů a spíše spoléháme na to, že školy v řadě případů se stávají zřizovateli našich členských dětských souborů. Přitom umožňují v mnoha případech učitelům vedení těchto kolektivů a současně dávají zázemí, tedy možnost zkoušet přímo v budově školy, podporují kolektivitu materiálně a přes Sdružení rodičů a přátel školy také finančně.

V rámci osnov jsou příležitostně zváni naši lektori a zkušení vedoucí do škol, aby pohovořili se žáky o regionální a místní lidové kultuře a folkloru, vítány jsou praktické dílny s nácviky písní a tanců nebo s ukázkami některých tradičních lidových řemesel (vyšívání, výroba keramiky, paličkování, škrabání nebo malování kraslic atp.). V některých regionech a školách jsou ve spolupráci s muzejními pracovníky děti zvány na tematické národopisné výstavy nebo se na jejich přípravě přímo podílejí shromažďováním sbírkových předmětů.

2) Tyto snahy jsme zaznamenali. Školy vítají zájem našich dětských kolektivů o zastřešení a mimoškolním aktivitám dávají často zelenou. Tato školní aktivita je především v moravských regionech a v oblasti východních Čech.

3) Spolupráce občanského sdružení se školami, v našem případě představované dětskými a mládežnickými soubory, považujeme za velmi užitečnou a přínosnou. Dětem doplňuje poznatky získané v hodinách občanské výchovy, vlastivědy, zeměpisu nebo tělesné výchovy.

*František Synek,
Folklorní sdružení ČR*

1) Jedině spolupráce ve smyslu náboru nových dětí do oddílů. Tento jsme dělali už dvakrát (vždy po roce) a dosáhli výrazného oživení našeho oddílu. Zájem škol však zdaleka nedosahoval zájmu našeho. V jedné škole nás vůbec nepustili k dětem (poprvé) a posléze nám nechali pár minut o přestávce. Druhá škola byla o něco vstřícnější, ale bylo na jednání pana ředitele cítit, že jsou jim mnohem přednější jejich školní kroužky (počítače, atd.) než naše aktivity spojené s přírodou a potažmo turistikou.

2) O tom, že by škola kontaktovala nás, nemůže být řeč...

3) Pokládám tuto spolupráci za VELMI důležitou a významnou, leč alespoň v našem městě nedostatečně rozvinutou. Pokud děti nejsou už ve škole vedeny k tomu, aby místo sezení u televize chodily do kroužku pod záštitou A-TOM či LLM či jiné, těžko je my budeme přesvědčovat pomocí letáků nebo nástěnek, aby rozšířily naše řady...

*Tomáš Hlavica, Asociace
turistických oddílů mládeže,
oddíl Oyate Woape Otrokovice*

1) Ne.

2) Ne.

3) Přínosnou.

*Martin Strnad, Asociace
turistických oddílů mládeže*

Oddíly Asociace TOM a školy

Oddíly Asociace TOM se školami spolupracují. Vždy samozřejmě záleží osobnosti ředitele (ředitelky) školy (jaké pochopení má pro spolupráci s dalšími organizacemi, zda je otevřený novému apod.) a také na tom, jakou osobností je vedoucí oddílu (zda je průrazný, činorodý). Spolupráce oddílů se školou je velmi důležitá. Nejen vzhledem k zázemí, které škola může oddílům poskytnout, ale také – a to hlavně – pro součinnost při výchově dětí. Podstatný je však zájem z obou stran.

V Asociaci TOM se oddíly na spolupráci se školami aktivně podílejí a mají s ní zkušenosti dobré i špatné. Pokud jsou vztahy dobré, mohou využívat prostor školy, někdy i zdarma, pro své schůzky a sportovní vyžití. Mnohde také školy vycházejí oddílům vstříc v koordinaci školních a mimoškolních aktivit. Často tato spolupráce vede k oboustranné spokojenosti (např. ZŠ Olomouc Nemilany, ZŠ Hořovice, Gymnázium J. S. Machara v Brandýse nad Labem apod.). Žáci se nejen mohou ve svém volném

časе zúčastňovat oddílové činnosti, některé oddíly rovněž pořádají programy pro třídy (například TOM Vlaštovka z Berouna program ekologické výchovy „Obaly a odpady“). Nabídka ke spolupráci však většínou přichází ze strany oddílů. Objevují se však také kritické hlasy. Některé oddíly narážejí na nezáměr škol, ba dokonce odmítání. Kroužky, které škola vede často pod ekonomickým tlakem, vnímají jako nepřítel zdražilou konkurenci, pokud jsou vedeny učiteli bez skutečného zájmu. Jeden vedoucí – K. Podružek – píše: „V rámci školní výuky je naopak žádoucí se školou spolupracovat, jenže škola je proti občanskému sdružení zastaralá, nepružná a konzervativní institu-

ce. Těžko se snesou v jednom páru bujarý hřebec a obstarožní valach. Navíc mám pocit, že výchovná úloha školy je dnes značně potlačena. Dilem zřejmě zevnitř (feminizací zmizel model autority muže), dilem zřejmě cíleně zvenku (prosazovaný model tzv. „otevřené“ výchovy). Takže ten obstarožní valach má ještě k tomu všechny čtyři nohy svázané předpisy. Dejme ovšem dobrý pozor, aby bujarý hřebec při dobré vůli táhnout s valachem za jeden provaz, tedy pardon: oj, nepřišel o svou nezávislost.“ Další z odpovědí na anketu od M. Jarolímové zněla:

1) Máme velmi dobrou spolupráci s ZŠ Hořovice – je sice pravda, že vedoucí oddílů pracuje ve škole

jako sekretářka, ale i kdyby nepracovala, myslím si, že by spolupráce s ředitelstvem školy byla velmi dobrá. Škola poskytuje oddílu sklad na materiál, pomáhá zajišťovat různé akce, pomáhá materiálně, uvolňuje členy na různé akce, vedoucí na tábory.

2) Ano, několik učitelů je členem naší organizace, ředitel školy se zúčastňuje výročních schůzí a jiných akcí, na které je pozván.

3) Spolupráce školy a oddílů je velmi významná. Bez spolupráce školy bychom nemohli pořádat mnoho akcí. Nedovedu si představit práci s dětmi bez aktivního přístupu školy.

Josef Porsch, Asociace turistických oddílů mládeže

Vyhlášen 11. ročník Zlatého Ámose

O Zlatém Ámosovi informujeme na stránkách Archy pravidelně a určitě se ve sdruženích nenajde nikdo, kdo by se zlobil, proč propagujeme školy a ne občanská sdružení. Téma dnešní Archy „Spolupráce sdružení dětí a mládeže se školami“ se znamenitě hodí k připomenutí základních faktů: za pořádáním ankety stojí Slávek Hrzal, předseda občanského sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura (KD, DTA). Tedy žádná státní instituce, ale bývalý pedagog, dlouholetý pracovník rozhlasového vysílání pro děti a šéf občanského sdružení, který si uvědomil, že by bylo dobré něco udělat pro popularitu učitelského řemesla. Při finále Zlatého Ámose se sejdou učitelé, žáci, rodiče, starostové, malí novináři z Domina, jejich profesionální dospělí kolegové i další hosté a atmosféra je nepopsatelně úžasná. Jasný důkaz, že spolu občanské sdružení, škola, rodiče, stát nebo kraj mohou spolupracovat a navzájem se doplňovat, aniž by si konkurovali. Ostatně kliknete-li si na stránky Zlatého Ámose a projdete si historii ankety, sami se přesvědčíte. A pokud se na finále Zlatého Ámose nedostanete, určitě si nenechte ujít záznam na vlnách Českého rozhlasu 2. Optimistickému, tvůrčímu a zdravě soutěživému duchu Zlatého Ámose bych přála, aby osvětlil co nejvíce škol, aby se mu v nich zalíbilo a chtěl v nich přebývat, aby se na ministerstvo nemusel plížit skulinou, ale našel bránu otevřenou. Bude to asi fuška, ale kdysi se o nás ve světě říkalo, že jsme vzdělaný národ Komenského...

Hanka Konopiská

V úterý 23. září 2003 byl při vernisáži výstavy Cestička do školy slavnostně zahájen v Obecním domě v Praze 11. ročník ankety o nejoblíbenějšího učitele České republiky Zlatý Ámos 2004. Od této chvíle mohou děti ze základních a středních škol posílat přihlášky svých oblíbených kantorů. Do ankety se mohou zapojit i Domy dětí a mládeže, Centra volného času a občanská sdružení dětí a mládeže. Děti mohou navrhovat na titul Zlatý Ámos i vedoucí svých družin, oddílů, zájmových kroužků... Pravidla ankety zůstávají stejná jako v první dekádě. Přihláška musí obsahovat stručnou charakteristiku kandidáta, popis jedné příhody s ním prožité a podpisy sta osob, které s návrhem souhlasí. Na malých školách nebo jiných zařízeních dětí a mládeže do 150 dětí stačí, když se podepíše alespoň polovina z nich. Podrobnější informace a historie minulých ročníků jsou k dispozici na www.radiodomino.cz nebo na www.zlatyamos.zde.cz.

Přihlášky přijímá občanské sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura, Na Nivách 314, 141 00 Praha 4 do konce tohoto roku, tedy až do 31. prosince 2003. Pak je dostane porota, která zkontroluje, zda obsahují požadované údaje a pozve všechny oblíbené kantory na výběrové kolo.

Z výběrového kola postoupí do finále šest kandidátů. Ti se koncem března příštího roku ve veřejné soutěži budou ucházet o titul Zlatý Ámos 2004.

Záštitu nad 11. ročníkem ankety Zlatý Ámos přijali Petra Buzková, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, a Pavel Bém, primátor hlavního města Prahy.

Slávek Hrzal, ředitel ankety Zlatý Ámos a předseda Klubu Domino, Dětské tiskové agentury

Volnočasové kluby na školách

Už roku 1992 vznikl při Cyrilometodějském gymnáziu v Prostějově Klub studentů, rodičů a přátel CMG jako občanské sdružení, které si kladlo za cíl *vytváření odborného, kulturního a společenského zázemí školy; zprostředkování zahraničních kontaktů; podporu volnočasových aktivit studentů gymnázia a pomoc v získávání finančních prostředků pro tuto oblast; vytváření vlastních finančních zdrojů a jejich účelné využívání pro potřeby gymnázia; propagování Cyrilometodějského gymnázia*. Konkrétní podobou oné podpory „volnočasových aktivit“ byl pak Klub Oáza, který rozvinul svou činnost přímo v budově gymnázia. Kateřina Skřebská je v současné době jedinou jeho placenou zaměstnankyní na plný úvazek.

Pro nás je jeden každý důležitý

Co vás osobně motivovalo k tomu vytvořit při vaší škole klub pro děti, které by do něj přicházely ve svém volném čase?

Osobně mě motivovala situace, v jaké se dnešní děti a mládež nacházejí – mnoho z nich žije v rodině s narušenými a nezdravými vztahy. V takové rodině pak tráví co nejméně času a chodí bezcílně po městě. Proto jsem se svými kolegy cítila potřebu vytvořit zázemí a prostor pro tyto děti a mladé lidi. Nešlo nám o to, abychom jim něco naservírovali hotové podle svých představ. Chtěli jsme s jejich pomocí vytvořit prostor, který odpovídá jejich citění, vnímání a představám a ve kterém především mohou realizovat své nápady.

Jak dlouhá byla cesta od prvního nápadu k realizaci? Jaké měla etapy a co na ní bylo nejtěžší?

Myšlenka na náš klub uzrávala delší dobu a jeho realizace byla závislá na financích a také na prostoru, kterého je naší škole bohužel poskrovnu (vzhledem k tomu, co bychom chtěli všechno uskutečnit). Velkým dílem přispěla na činnost klubu **Nadace rozvoje občanské společnosti**. Díky ní je v klubu zaměstnána vedoucí klubu a můžeme nabízet studentům široké spektrum činností. Jedním z **nejtěžších úkolů na realizaci** (pro mne určitě) **bylo stát na začátku před bývalou třídou s lavicemi**, kam se chodili studenti učit ve volných hodinách a **představit si a vytvořit pravý volnočasový student-ský klub**.

Jaké předpoklady by podle vás měli splňovat lidé, kteří v takovém zařízení pracují?

Lidé, kteří pracují s mládeží, by měli mít především notnou dávku tolerance, trpělivosti a sil a hlavně by neměli chtít s mládeží pracovat podle svého a chtít ji formovat podle svého. Měli by být citliví k potřebám a problémům dnešních mladých lidí a umět je citlivě a pomocí aktivit atraktivních pro ně vést správným směrem – to podle nás znamená k vědomě smysluplnému životu.

Čím je váš klub specifický?

Není příliš mnoho klubů při střední škole, se kte-

rými bych mohla porovnávat, ale myslím si, že je to především **otevřenost a snaha pomoci mladým lidem zrealizovat akce**, které si sami vymyslí, které jsou opravdu zajímavé a pomohou jim například seznámit se mezi třídami a s přáteli druhých studentů nebo prožít něco, co jim dlouho zůstane v paměti. Druhou věcí, na níž nám velmi záleží, je vztah. Snažíme se nedělat klubové aktivity anonymně, naopak navazujeme se studenty kontakty a dáváme jim najevo, že je **pro nás jeden každý důležitý**.

Co je podle vás příčinou toho, že mezi školou a ostatními subjekty, které se podílejí na výchově dětí – zejména výchovnými sdruženími, je až na výjimky tak malá spolupráce?

Na tuto negativní otázku musím odpovědět pozitivně – nám se takový druh problému vyhnul a **s výchovnými sdruženími jakéhokoliv charakteru se snažíme všichni v rámci možností navzájem spolupracovat** – ať jsou to salesiáni, naše občanské sdružení Klub studentů, rodičů a přátel Cyrilometodějského gymnázia Prostějov nebo využíváme pro naše studenty nabídky aktivit od jiných výchovných a volnočasových sdružení.

Máte vy osobně zkušenost s činností nějakých sdružení dětí a mládeže? Jakou?

Má nejintenzivnější zkušenost je s již jmenovanými **salesiány, věnujícími se dětem a mládeži**, kteří působí na naší škole a připravují pro studenty nepřeberné množství aktivit různého charakteru – sport, umění, turistika, sociální učení atd. Několik let jsem se účastnila salesiánských akcí **ve Fryštáku u Zlína**. Tamní základna připravuje pro mládež také akce a programy zejména **z oblasti zážitkové pedagogiky**, ale i umění, duchovna, aj. Jejich přístup k mládeži jako nenásilná formace a pomoc najít jim svou životní cestu mne oslovila a ovlivnila.

Jaké jsou dosavadní zkušenosti z provozu vašeho klubu?

Zkušeností je velké množství, téměř každý den práce s mládeží přináší nějakou zkušenost. Jedna z hlavních je ta, že **naše práce se nedá příliš plánovat**. Období puberty je tak vrtkavé a nevypočitatelné, že například to, co mělo úspěch jeden rok, je druhým rokem úplný propadák a naopak. I to, že **k osobnosti mladého člověka přistupujeme individuálně** a jako k originálu, nás vede k neustálému zamyšlení nad naší činností.

Zkuste charakterizovat několika málo větami dnešní děti.

Dnešní děti a mládež jsou:

rozmazlení

drzí

líní

ale přitom:

citliví

otevření novému

schopní nadchnout se maximálně pro to, co je zaujme

Katky Skřebské se ptal Jiří Zajíc
více na <http://www.cmg.prostejov.cz/oaza>

Zatímco v Prostějově mají už řadu let za sebou, na pražském sídlišti Stodůlky klub pro děti a mládež při škole toto zřídí „rozjeli“. Přitom to není škola ledasjaká – je to škola fakultní při Pedagogické fakultě UK, která je na rozdíl od Prostějova přímo vlastním provozovatelem klubu. Nosnou ideou nabízených aktivit je tu program „Chci změnit svůj život“, který je komplexní primární prevencí drogových závislostí. Markéta Losová byla ještě před prázdninami na té škole učitelkou. Dnes je pedagogickou pracovnící Modrého klubu, který škola začala provozovat. A na pomoc s otázkami si přizvala vedoucí vychovatelku klubu (a současně i vedoucí družiny) Jitku Vašíčkovou.

Krátce po startu

Co Vás osobně motivovalo k tomu vytvořit při vaší škole klub pro děti, které by do něj přicházely ve svém volném čase?

Jitka Vašíčková: Těch důvodů bylo víc. Mám-li je stručně vyjádřit, pak to v první řadě byla snaha „přitáhnout“ děti do naší školy i za něčím, co by je opravdu bavilo, tím i dohled nad volným časem dětí, které navštěvují naši školu, pak samozřejmě pomoc rodičům a konečně – proč to neříct – příslib grantu.

Jaké předpoklady by podle vás měli splňovat lidé, kteří v takovém zařízení pracují?

Jitka Vašíčková: Kromě pedagogického vzdělání, které je předpokladem této práce, by lidé měli mít zkušenosti z práce s dětmi (kroužky, letní tábory). Upřednostňovala bych lidi kreativní se schopností přiblížit se dětskému myšlení.

Čím je váš klub specifický?

Markéta Losová: Klub se vyznačuje především svobodným přístupem, a to jak ze strany dítěte (programu klubu se každý účastní zcela dobrovolně), tak i ze strany vychovatele (snažíme se o uvolněnější přístup, než na který jsou děti zvyklé ze školy), a dále příjemným prostředím a stálým ruchem. Každý den, kdy je klub otevřen, je v něm nějaký zvláštní program, pořád se tu něco děje. Děti si mohou vybírat mezi různými kroužky, účastnit se různých soutěží, zahrát si některou z mnoha stolních her, naučit se nové věci, dozvědět se zajímavé informace při různých přednáškách a diskusích, poslouchat hudbu, zahrát si šipky nebo fotbal, surfovat po internetu nebo jen tak zde pose-

dět a popovídat si s kamarády při čaji, chodit s námi na výstavy, do kina, na exkurze... prostě se určitě nikdo u nás nebude nudit jako doma u televize. Mimo jiné funguje klub i o některých víkendech a o prázdninách, pořádáme přírodovědné expedice – z té na Pálavu jsme se právě vrátili, zábavné a turistické víkendy, letní tábory, na zimu plánujeme lyžařské výjezdy...

Jaké jsou dosavadní zkušenosti z provozu vašeho klubu?

Markéta Losová: Modrý klub je zatím v provozu necelé 2 měsíce a je zřejmé, že to ještě bude běh na dlouhou trať. Děti si zatím zvykají na novou možnost trávení volného času a zajímají je především počítače, internet a stolní fotbal. Málo pozornosti ale zatím věnují pestrému programu klubu. Mimoškolní vycházky a výjezdy jsou zatím bez velké odezvy. Počet dětí, které do klubu dochází, se zvyšuje pomalu. To má podle mého názoru několik důvodů. Jedním z nich je stále ještě pěkné počasí. Chápu, že se dětem nechce sedět ve škole, když se mohou bez dozoru probíhat venku,

zahrát si fotbal nebo basket.

Dalším důvodem je jakýsi „kolektivní názor“ starších dětí, podle kterého byl na naší škole zřízen nějaký klub pro malé děti a tam se přeci oni „skorodospělí“ nebudou chodit bavit. Tento názor se mi naštěstí daří pomalu, ale jistě odstraňovat a to především prostřednictvím dramatického kroužku, do kterého chodí sami starší žáci, a asi také díky přístupu k těm, kteří přece jen alespoň ze zvědavosti přijdou nakouknout. Posledním důvodem je bohužel nezáměr rodičů a dokonce i některých pedagogů z naší školy. Rodiče podobná zařízení neznají a možná z nich mají i trochu obavy. Přestože jsem při rodičovských schůzkách obcházel třídy, informovala rodiče a zvala je, ať se přijdou podívat, jak krásně je zařízen klub, kde bude postaráno o volný čas jejich dětí v době, kdy oni sami budou v zaměstnání, přišlo se nakonec podívat nanejvýš deset rodičů a to ve škole, kde je na 2. stupni asi čtyři sta žáků. Navíc si myslím, že by žáci měli být motivováni i svými třídními učiteli, alespoň ze začátku, což se v některých třídách neděje, protože pro některé učitelky jsou to zbytečné novoty, za které se vyhodily zase další peníze. Co se týče dětí, mám většinou lepší zkušenosti nyní, než jsem měla jako učitelka. Můj přístup je spíše kamarádský, děti mi tykají a viditelně to prospívá oběma stranám. Děti jsou otevřenější, přístupnější a ochotnější, přesto mají stále respekt a znají své hranice, kam až můžou zajít. Dokonce i s většinou žáků, kteří jsou na naší škole známi jako problémoví (o čemž jsem se mohla minulý školní rok přesvědčit sama), vycházím teď celkem bez problémů.

Zkuste charakterizovat několika málo větami dnešní děti.

Jitka Vašíčková: Dnešní děti nejsou ani horší, ani lepší než dříve. Mají pouze více možností, informací, větší přehled. V přístupu dětí k práci, k řešení problémů a ve vystupování se vždy projeví výchova v rodině.

ptal se Jiří Zajíc

více na www.zstravnickova.cz

Participace...?!

Možná ani ne před dvaceti lety se termín „participace“ vyskytoval jen v odborné – a to dokonce filosofické – literatuře. Používal jej totiž sám Platón pro vyjádření toho, jak to přijde, že skutečnosti našeho viditelného světa – tedy z Platónova hlediska vlastně spíš stíny skutečnosti než skutečnost sama, – mají nějakou hodnotu: mají ji proto, že se podílejí – participují – na samotných idejích. Jsou totiž jakýmsi ukazovateli, průhledy k té pravé skutečnosti. Platón byl přesvědčen, že tím dodal skutečností našeho světa maximální možnou hodnotu.

Dnes by tedy s údivem koukal na to, jak se jeho nápad s participací proměnil. Ti mladí lidé, kteří se rozhodli podílet se na utváření veřejného života ve svém okolí, ve své škole, obci, okresu – tedy zapojili se do participace – si jistě nepřipadají jako stíny, které by odkazovaly ke skvělému světu idejí. Pokud vůbec o nějakých idejích vědí nebo dokonce o nich uvažují, pak jsou pro ně hlavně motivací, aby se s plnou vervou pustili do boje o skutečnost, která se jich bezprostředně týká teď a tady.

Upřímně řečeno – takových mladých lidí není moc. Nejen u nás, ale i ve společnostech západní Evropy, kde mají s životem v otevřené demokracii zkušenosti mnoha desítek let. Naopak stále roste počet mladých lidí, kteří na jedné straně mají spoustu představ o tom, jak by společnost, v níž žijí, měla vypadat, co by jim měla přinášet a umožňovat, ale jsou stále méně ochotní – natož schopni – pro to něco účinně udělat. Příčina tohoto stavu je doslova „systémová“: čím více je ve společnosti svobody, tím je život v té společnosti náročnější. Řešení tohoto nemilého paradoxu je hitem současných sociologických a politologických bestsellerů. A protože jej zatím žádný uspokojivě nevyřešil (a sotva v dohledné době vyřeší), můžeme si tu aspoň stručně říct, v čem se konkrétně tahle náročnost projevuje – a jak se na ní snaží reagovat ti, kteří před ní nechťejí jen rezignovat.

V zásadě jde o to, že s narůstajícím prostorem svobody roste i naše vzájemná odlišnost. Jelikož ale sdílíme společný prostor, společné zdroje i společné dějiny, vede rychle tato narůstající odlišnost k napětí a následně ke konfliktům. Demokracie je založena na důvěře, že lidé jsou schopni tyto konflikty řešit nikoliv násilím (tedy potlačením ostatních, jejich „převálcováním“), nýbrž tvořivě – dialogem, vyjednáváním, vzájemnými ústupky a kompromisy, hledáním společných řešení, která jsou maximálně výhodná pro všechny zúčastněné. Je vám ale jistě hned jasné, že právě tohle je mimořádně náročné. K tomu, aby silnější rozbil slabšímu nos a „vyřadil ho“, stačí jedna dobře mířená rána pěstí. Doslovně i obrazně. K tomu, aby se pět lidí – různého zaměření, postojů, věku, vzdělání a pohlaví – pokojně dohodlo na řešení, které nikoho „nevyřadí“, nýbrž jim umožní pokračovat společně, je potřeba od všech zúčastněných mnoho odvahy, ochoty, schopnosti naslouchat, obstarávat si potřebné informace, jasné vyjádřit svoje stanovisko, trpělivosti, schopnosti odpouštět a začínat znovu...

Jedinou účinnou přípravou k tomuto stylu řešení naší odlišnosti je vlastní zkušenost. Někteří mají štěstí, když si už leccos přinesou z rodiny. Tu a tam

někomu pomohla škola. Ukazuje se ale, že pro mnoho dětí tu naprosto nezastupitelnou roli hrají oddíly výchovných sdružení, kroužky – a v posledních letech také různé formy dětské a mládežnické samosprávy – parlamenty.

V současné době je konkrétním vyjádřením tohoto úsilí na půdě Národního parlamentu dětí a mládeže (NPDM) projekt „Rozhodujte o sobě“. Idea projektu vychází z „Úmluvy o právech dítěte OSN“ ratifikované v roce 1990, reaguje na dokument „Bílá kniha o mládeži“ a v praktické rovině je právě výchovou k demokratickému životnímu stylu, respektování práv dítěte a participaci na veřejném životě. Program sám vede k rozvoji komunikačních a sociálních dovedností a většímu právnímu povědomí dětí a mládeže.

Základem programu Participace je právo spoluúčasti na veřejném životě. Celý program tak zároveň reaguje na současnou neuspokojivou situaci postoje mladých, jejich nezájem o veřejné dění, rezignaci na současnou politickou scénu a komunikační bariéry. Usiluje zvýšit zájem mladých lidí, o regionální problémy v návaznosti na postupné sjednocování Evropy a vznik nových mezinárodních struktur. Parlamenty dětí a mládeže se stávají jedním z míst dialogu představitelů samosprávy a státní správy se zástupci mladé generace.

Důležitým dílčím cílem projektu je uskutečnění voleb do žákovských a studentských samospráv, do městských mládežnických zastupitelstev, do zastupitelstev na úrovni krajů a zvolení celostátní Rady NPDM. Jedním z možných kroků, jak parlamenty dětí a mládeže mohou získat důvěryhodnost a oprávnění jednat jménem ostatních, jsou totiž demokratické volby vedoucí ke vzniku Rady NPDM jako poradního orgánu národní koordinátorky NPDM. Tato iniciativa vzešla z řad zúčastněných dětí jako výsledek Sněmu dětí a mládeže v Praze 24. 5. 2003. Toto umožní získání legitimního mandátu a zvýší možnost ovlivnění místního dění i právních úprav ve prospěch dětí a mládeže. Zvolení zástupci se zároveň stanou členy Národního parlamentu dětí a mládeže jenž je nejvyšším zastupitelským orgánem dětí a mládeže celé ČR.

Řešitelem projektu je Andrea Kožuchová (kožuchova@duha.cz), národní koordinátorka programu Participace, a dočasná Rada NPDM. Další informace můžete najít na www.participace.cz a www.ndpm.cz/volby

*Jiří Zajíc
s použitím materiálů NPDM*

Milí přátelé,

Po šestiletém intenzivním úsilí, kdy dobrovolníci, koordinátoři sdružení Duha s nadšením a vidinou cíle fungujícího Národního parlamentu dětí a mládeže rozvíjeli program Participace, se letos blížíme k jednomu z velkých cílů. Tím je realizace voleb do žákovských a studentských samospráv, do městských mládežnických zastupitelstev, do zastupitelstev na úrovni krajů a zvolení celostátní rady NPDM.

Okamžik voleb do NPDM je v rámci programu Participace jedním z nejtěžejnějších. Od okamžiku první národní volby bude funkční celá struktura dětských a mládežnických parlamentů. Po úspěšných volbách budou členové NPDM, ale i strukturálně níže postavených orgánů, schopni stále více samostatně organizovat projekt, jeho vývoj, budou moci lépe hodnotit a měnit metodiku rozvoje projektu i jeho výsledný dopad na společnost.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří se s námi podíleli na úspěšném rozvoji programu a podpořili jej vlastními silami, dobrou radou, materiálně či finančně. Také děkujeme pracovnímu týmu, který trávil své volné víkendy s myšlenkou Participace.

Andrea Kožuchová

Bílá kniha o mládeži přijatá Evropskou komisí dne 21. 11. 2001 označuje participaci jako jednu ze strategických priorit Evropské komise. Na základě rozsáhlých konzultací, které předcházely zpracování Bílé knihy o mládeži bylo zjištěno, že většina mladých lidí se chce podílet na životě společnosti a ovlivňovat její rozhodnutí, ale zároveň se staví nedůvěřivě vůči institucionálním strukturám. Mladí lidé jsou toho názoru, že jim nejsou poskytovány dostatečné finanční prostředky, ani informace a vzdělání, které jsou nutné pro přijetí aktivnější úlohy ve společnosti.

...
Překlenutí propasti mezi potřebou mládeže vyjádřit se a strukturami, které nabízí naše společnost je však zároveň úkolem veřejných institucí. Na základě Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007, která byla schválena usnesením vlády ČR dne 7. 4. 2003 č. 343, bude MŠMT připravovat ve spolupráci s kraji koncepci rozvoje participace mládeže na společenském a politickém životě na všech úrovních veřejné správy.

...
Jsem přesvědčen, že tyto snahy přinesou v dohledné době viditelné výsledky. Všem uživatelům metodiky přeji, aby jejich snaha o zvýšení zájmu mladých lidí o spoluúčast na veřejném životě byla úspěšná.

Mgr. Jindřich Fryč, ředitel odboru pro mládež
ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Rada NPDM

Je jednou z novinek v činnosti NPDM. Byla zvolena při zasedání Dětského sněmu 2003. Každý parlament dětí a mládeže, který se účastnil zasedání měl možnost vyslat jednoho svého člena do Předsednictva NPDM. 17 členů předsednictva volilo ze svých řad 7 členů do rady NPDM. Těchto 7 členů zvolilo předsedu a dva místopředsedy. Jedná se o radu prozatímní, která má zkrácené funkční období zhruba na půl roku, nejpозději však do ukončení nejbližší schůze NPDM.

Složení Rady NPDM:

Předseda: Jakub Kedroň, Nový Jičín
1. místopředseda: Dominika Šimková, Brno
2. místopředseda: Honza Havlice, Ústí nad Labem
členové rady:
Blanka Marková, Hustopeče u Brna
Jana Votavová, Žatec
Vítězslav Jarý, Rychnov nad Kněžnou
Dalibor Tomko, Hradec Králové

Úloha nevládních neziskových organizací v oblasti pedagogického ovlivňování volného času dětí a mládeže

Mgr. Olga Vydrová (30 let) z Kadaně pracovala několik let jako učitelka anglického jazyka na středním odborném učilišti. Při zaměstnání vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor pedagogika se specializací na výchovné poradenství a sociální pedagogiku. Studium úspěšně zakončila diplomovou prací na téma „Úloha nevládního sektoru v oblasti pedagogického ovlivňování volného času dětí a mládeže“. Protože je prací „z našeho oboru“ jako šafránu, uvítali jsme možnost zveřejnit výtah z této práce a současně jsme její autorku požádali o krátký rozhovor. Děkujeme mgr. Vydrové za poskytnutí úplného znění diplomové práce, do něhož můžete nahlédnout v Kanceláři ČRDM.

1) Co vás přivedlo k tématu vaší práce? Máte sama zkušenost z nějakého sdružení dětí a mládeže?

Já sama jsem dítě odchované PO SSM. Měli jsme perfektní oddílovou vedoucí a moje vzpomínky jsou vesměs velmi pěkné. Později jsem také působila jako instruktorka jisker.

Když jsem volila téma své diplomové práce, zohlednila jsem především svůj osobní zájem o tuto problematiku a zvědavost, jaká je současná situace. Osobně se ztotožňuji s tím, že kvalitní trávení volného času dětí a mládeže je důležitým prvkem osobnostního rozvoje jedince. Na oblast nestátního sektoru jsem se zaměřila především z důvodů možnosti srovnání osobních zkušeností ze svých dětských let a dnešní situace v nabídce volnočasových aktivit pro děti a mládež.

2) S jakým ohlasem jste se setkala při svém průzkumu, vyšli vám pracovníci ze sdružení vstříc, potěšil je váš zájem?

Při svém průzkumu jsem byla mile překvapena vstřícností pracovníků sdružení, jejich ochotou mi pomoci i pečlivostí a svědomitostí, s jakou se snažili zodpovědět mé dotazy. Můj zájem o tuto problematiku je viditelně potěšil. Vesměs projevíli přání seznámit se s konečnými výsledky a závěry mé práce, aby načerpali další podněty k zamyšlení nad svojí prací s dětmi a mládeží.

3) Měla jste při tvorbě své práce nějakou obzvlášť zajímavou, překvapující zkušenost?

Byla jsem překvapená snahou pracovníků nestátních volnočasových organizací spolupracovat, jejich otevřeností v komunikaci a bezvýhradnou ochotou podělit se se mnou o své zkušenosti. Tato skutečnost výrazně kontrastovala s jistou lhostejností a deklamovaným „zanepřázněním“ státních pracovníků, na něž jsem se při psaní své diplomové práce obrátila o radu či informace.

Shrnutí výsledků dílčího šetření konaného v rámci diplomní práce

Po změnách roku 1989 byl u nás vytvořen prostor pro činnost nestátního sektoru. Některé nestátní organizace zaměřily své aktivity na pedagogické ovlivňování volného času dětí a mládeže. Počáteční iniciativy se na tomto poli vyznačovaly živelností a chaotickými změnami v nabídce služeb. Uplynula však řada let,

kdy volnočasoví pedagogové nestátního sektoru sbírali a cizelovali své zkušenosti.

A jak se na základě získaných zkušeností vyprofilovaly postoje a názory samotných pracovníků nestátního sektoru na specifika a možnosti výchovné práce s dětmi a mládeží ve volném čase?

Následující empirické šetření (provedené v rámci diplomové práce v zimě 2002 – 3) nabízí získané údaje jako podněty k zamyšlení. Šetření představuje ilustrativní sondu do dané problematiky. Soubor zahrnutý sondou tvoří vyvážený, reprezentativní vzorek – čítá pouze 72 výchovných pracovníků ve věkovém rozmezí 18 – 65 let z 11 vybraných středočeských

a severočeských nevládních neziskových organizací (tělovýchovně zaměřených, „odborně“ zaměřených, křesťansky orientovaných, sdružení dětí a mládeže a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež). Zjištěná fakta tedy nelze prohlašovat za obecně platná.

Základním cílem tohoto šetření bylo zmapovat názory výchovných pracovníků nestátních volnočasových institucí na pedagogické a sociální aspekty činnosti s dětmi a mládeží ve volném čase v rámci nestátního sektoru, a to v konkrétních pěti rovinách: osobnost pedagoga volného času, součinnost a vztahy státního a nestátního sektoru, smysl této práce, těžkosti v této práci a postavení pracovníků nestátního

sektoru v širším sociálním kontextu.

Výsledky šetření prokázaly různorodost názorů a postojů respondentů na danou problematiku. Ve skutečnostech, které se vyjevily, však lze vedle přirozených lidských „nedokonalostí“ spatřovat především mnohá pozitiva.

U osobnosti pedagoga volného času respondenti akcentují schopnosti a dovednosti, které vytvářejí předpoklady kvalitní interakce pedagoga a klienta v procesu pedagogického ovlivňování volného času – nejvíce empatii a upřímnost. Kladou důraz na vzájemné vztahy a jejich kultivaci. Neopomíjejí ani kompetence týkající se formální i obsahové stránky výchovy ve volném a pro volný čas. Konkrétní pedagogické vzdělání nepovažuje sice téměř polovina respondentů za nezbytné, nicméně ti, kteří sdílejí opačný názor, jsou mnohdy v nárocích na vzdělání pedagoga volného času naopak přísní. V některých případech považují za optimální až vysokoškolské vzdělání pedagogického směru. Vyčlenilo se zde i několik velmi rozumných názorů zohledňovat typ a intenzitu požadovaného pedagogického vzdělání podle charakteru výchovné práce pedagoga v určité sféře volnočasových aktivit.

Vztahy nestátních volnočasových subjektů s obdobnými in-

stitucemi státního i nestátního sektoru se podle respondentů do jisté míry vyznačují neprovázaností činnosti jednotlivých subjektů a nízkou snahou iniciovat vzájemnou komunikaci a spolupráci. Část respondentů nemá zkušenosti

ani představu o spolupráci či kontaktech s jinými organizacemi a zařízeními volného času. Ti, kteří vzájemnou spolupráci těchto organizací považují za nedostačující, předložili převážně jen povšechné návrhy na zlepšení stávajícího stavu. Zjištěné výsledky poukazují i na fakt, že ani vztahová rovina se školskými zařízeními není ideální. Vzájemná kooperace se omezuje především na kontakty při získávání nových klientů a pronajímání prostor. Z výsledků sondy vyznívá rozladěnost respondentů z postojů pracovníků školských zařízení a neochoty iniciovat komunikaci a interakci s učiteli. Je to překvapující skutečnost, vezmeme-li v úvahu, že se jedná o pedagogické pracovníky, kteří svou činností (i když každý v jiné dimenzi výchovně-vzdělávacího procesu) přispívají k dosahování obecného cíle výchovy.

Sonda zjistila i další skutečnost, že také síť vztahů s rodiči klientů je velmi omezená. Respondenti chápou význam součinnosti s rodiči; přínosy a možnosti, které nabízí pro další práci s dětmi. Přesto je kooperace s nimi spíše ojedinělou záležitostí. Tento stav však patrně setrvává do té doby, dokud se nezmění laxní postoje rodičů k vlivu kvalitního obsahového naplnění volného času dětí a mládeže na celoživotní orientaci člověka. Podle výsledků šetření představují rozhodující motivaci respondentů následující důvody: „baví mě to“ (44%), „je to smysluplná činnost, prevence“ (32%), „mám možnost předávat své zkušenosti“ (18%), „mám kladný vztah k dětem“ (16%). Nahlíženo v širších souvislostech, respondenti reflektují místo své činnosti v komplexním systému výchovy i smysl kvalitního trávení volného času v dětství a mládí pro vytváření budoucí aktivní životní pozice.

Příčiny a zdroje obtíží, se kterými se respondenti potýkají při své práci s dětmi, spatřují převážně v objektivních skutečnostech. Jen nepatrná část respondentů obrací pozornost ke svým vlastním nedostatkům. Za nejvýznamnější negativum tak označují nedostatečnou a nejistou finanční situaci nestátního sektoru a z toho se odvíjející souvislosti. V dimenzi přímé výchovné práce respondenti považují za obtížné motivovat děti a mladé lidi, vytvářet vztah s klienty a získávat jejich důvěru.

Citlivě zaznamenávají vliv komercializace života a vliv masové kultury na současnou mládež i její orientaci na nenáročné, pasivní aktivity, u nichž není nutné vynaložit vlastní námahu.

Postavení ve společnosti a prestiž své práce vnímají respondenti skepticky, především v souvislosti s negativními postoji rodičů některých klientů. Jejich skepticismus podtrhuje i to, že neočekávají změnu k lepšímu – a to ani z hlediska delší časové perspektivy. Vazba na nízkou prestiž se odráží v představách o finančním ohodnocení pedagogů volného času – respondenti koncentrovali své návrhy do oblasti finančního průměru, či dokonce do oblasti nižšího platového průměru. Nestátní sektor v hojné míře využívá potenciálu dobrovolníků. Pedagogové volného času v nestátním sektoru často pracují v prostředí finančních obtíží a nejistoty. Při své práci s dětmi se v některých případech setkávají s nepochopením, neochotou, s nedoceněním své činnosti. Ve společnosti zaměřené na výkon a okamžitě viditelné a srovnatelné výsledky věnují svou energii činnosti, jejíž efektivita se projeví v dlouhodobějších perspektivách. Osobně pociťují obdiv k lidem, kteří se věnují práci s dětmi z dobré vůle, z osobního přesvědčení, z pocitu smysluplnosti toho, co umožňují dětem a mládeži poznat, co spoluvytváří hodnotné vklady do jejich budoucího života. Za svůj přínos do systému výchovy zaslouží podle mého názoru přinejmenším respekt naší společnosti.

Mgr. Olga Vydrová

Vybudujeme spolu Evropu zítřka?

Přesně uprostřed letošních letních prázdnin se v Praze sešlo na padesát mladých lidí z různých koutů Evropy. Nepřijeli sem jako běžní turisté, ale se zúčastnili semináře s názvem Evropa zítřka, jež pro ně zorganizovala Evropská asociace zařízení pro volný čas dětí a mládeže (EAICY) společně s Institutem dětí a mládeže MSMT, francouzskou organizací CEMEA a Českou radou dětí a mládeže. Hlavní náplní setkání měly být diskuse mladých účastníků, ve kterých by projeвили svůj pohled na budoucnost Evropy a (nejen) mladých lidí v ní.

Mladí lidé přicestovali v skupinkách po pěti lidech (čtyři mládežníci a jeden vedoucí) z deseti zemí: Belgie, Česká republika, Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Německo, Polsko, Rumunsko a Slovensko. Jed-

notlivé skupinky se vícekrát sešly ještě před akcí a daly pořadatelům náměty a nápady, které pak pomohly utvořit konečnou verzi obsahové náplně setkání.

Program semináře se točil kolem tří hlavních typů aktivit:

- znalosti o Evropě – přednášky a dílny zaměřené na zlepšení povědomí a znalostí účastníků o Evropské unii;
- aktivity vedené vedoucími – mladí lidé se zapojili do pěti dílen podle svého zájmu: plakáty, divadlo, video, hudba (orchestr) a Internet;
- volnočasové aktivity – prohlídka památek, kultura, sport.

Celá akce se odehrávala zejména v Praze 4, kde byli účastníci ubytováni a kde se rovněž nacházel dům dětí a mládeže, ve kterém se konala většina aktivit a diskusí. Seminář trval týden – od pondělí 28. července do pondělí 4. srpna. Ubytování v blízkém hotelu a prostory v DDM byly pro akci vhodné, na škodu však bylo, že DDM zavíral ve 22:00, což neumožnilo pořadatelům zrealizovat plánovanou Evropskou kavárnu, jež měla být místem setkání a rozhovorů mladých v čase přestávek a večer.

Vlastnímu konání semináře pochopitelně předcházela několikaměsíční příprava, kdy byli v intenzivním kontaktu jak pořadatelé z Francie a České republiky, tak pořadatelé s jednotlivými mládežnickými skupinami. Pak nadešlo pondělí 28. 7. a v Praze se objevili zahraniční návštěvníci. Dopoledne ještě dospávali spánkový deficit způsobený dlouhou cestou, potom se však vrhli do příprav na následující den, kdy se měly aktivity naostro rozběhnout. Večer byli seznámeni s tím, co je v nejbližších dnech čeká; vedoucí představili aktivity, jež poté sami vedli.

Na druhý den organizátoři pro účastníky připravili zajímavou seznamovací aktivitu – měli nakreslit a vymodelovat plastickou barevnou mapu Evropy.

Mladí se díky tomu nejen navzájem představili a seznámili, ale i dobře zabavili. Potom je čekala první „vážná“ činnost – představení svých zemí, státních institucí a možností zapojení mládeže do rozhodování. Odpoledne se přesunuli do Informačního centra Evropské

unie v Rytířské ulici (ICEU), kde si vyslechli zajímavou a vtípem okořeněnou přednášku Dr. Pavla Černocha o historickém vývoji Evropské unie. Po návratu se vrátili zpět do DDM, aby dokončili představování zemí a jejich institucí. Do večera se měli mladí lidé též rozhodnout, do které z pěti dílen se zapojí.

Po večeri se konalo první setkání zástupců národních skupin (Group Representatives Meeting = GRM), tedy schůzka vedoucích se zástupci mladých lidí z jednotlivých zemí. Tyto schůzky se konaly téměř každý den po obědě, přičemž se pokaždé sestava zástupců mládeže obměnila, aby si každý tuto roli „mluvčího“ skupiny vyzkoušel. Na setkáních mladí projevili svůj názor na průběh programu v daný den a zhodnotili pozitiva i negativa, čímž pomohli vedoucím a pořadatelům lépe přizpůsobit další program a průběh aktivit představám účastníků. Po schůzce GRM ještě zůstal čas na sportovní aktivity, zejména fotbal, volejbal a stolní tenis a poslouchání hudby.

Ve středu se účastníci opět přesunuli do ICEU, tentokrát na prezentaci Bílé knihy EU o mládeži spojené s diskusí na téma „Co potřebujeme, abychom se stali nezávislými?“ Tato činnost jim zabrala celé dopoledne. Po obědě v centru je čekala pro zbytek dne už jenom příjemná, i když ne zcela nenáročná, aktivita – procházka Starým Městem a prohlídka Hradu, na něž navázala projížďka lodí po Vltavě od Mánesa po Vyšehrad a zpět. Pak povečeřeli v restauraci tradiční české kuchyně.

Následující den začaly aktivity (dílny) vedené vedoucími. Mladí si vybrali jednu z pěti dílen, v níž zůstali po celé trvání akce. Já jsem byl „šéfem“ internetové

dílny, jejímž cílem bylo seznámit účastníky se základy tvorby www stránek a spolu připravit a vytvořit webovou prezentaci semináře. Ze svých zkušeností mohu říct, že se mladí lidé zají-

mali o problematiku, aktivně se zapojovali do práce, měli k přípravě a realizaci stránek mnoho nápadů a připomínek a spolupráce je bavila. Z reakcí účastníků bylo zřejmé, že to obdobně vypadalo i v ostatních dílnách.

Po skončení denní „porce“ dílen se část účastníků v DDM připravovala na diskusi na MŠMT, která se měla konat v pátek odpoledne, zatímco druhá část navštívila Poslaneckou sněmovnu, kde se setkala a podebatovala s paní poslankyní Michaelou Šojdovou, místopředsedkyní podvýboru pro mládež. Odpoledne pokračovaly další dílny. Potom program pokračoval představením programu Evropské unie Mládež zástupkyní České národní agentury Mládež Olgoú Částkovou, kdy se účastníci dozvěděli též o programu Evropské dobrovolnické služby (EVS); následně měli možnost si vyzkoušet přípravu projektu EVS, vyplnit k němu patřičný formulář a získat tak praktické zkušenosti i v této oblasti. Večer byl věnován sportovním a kulturním volnočasovým aktivitám.

Pátek opět začínal aktivitami v dopoledních dílnách. Po obědě se účastníci vydali na schůzku se zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Po prezentaci české politiky v oblasti dětí a mládeže se zapojili do diskuse na toto téma a mohli porovnat českou politiku s politikami svých zemí. Aktivit a diskusí měli tento den mladí až dost, večer měli volno, jež mohli strávit podle svého uvážení.

Sobota byla volnější. Byl to předposlední den činnosti v dílnách. Po obědě a setkání GRM se účastníci rozdělili do několika skupin a odjeli do města za společnými zábavnými a oddechovými aktivitami. Část se vydala do bazénu, další do muzea. Několik lidí šlo na procházku na Petřín (park, rozhledna, Bludiště) a ostatní do lanového centra užít si lození. Nejmenší skupinka se projela loďkou po Vltavě. Večer ještě ti nejvytrvalejší (a nebylo jich málo) navštívili diskotéku.

Po náročné sobotě se v neděli začínalo později. V dílnách účastníci dokončovali práci. Potom se mladí lidé rozdělili do čtyř skupin z nichž každá diskutovala jedno z témat: kultura, vzdělávání, zdraví, drogy. Mladí vyjadřovali svoje názory na fungování systému v těchto oblastech a též své představy o tom, jak by fungovat měl. Na závěr debaty sepsali účastníci své postřehy a náměty a prezentovali je všem ostatním.

Odpoledne nastala chvíle prezentace výstupů z dílen. Divadelní dílna předvedla cvičení na téma komunikace a porozumění ve vícejazyčném

prostředí Evropy. „Plakátová“ dílna umožnila a pomohla mladým projevít jejich představy a estetické citění na ploše plakátu. Hudební dílna vymyslela, nacvičila, zahrála a zazpívala „Píseň Evropy zítřka“, jakousi neoficiální „hymnu“ akce. Na závěr představila účastníkům internetová dílna webové stránky, které připravila. Výsledky práce všech dílen se účastníkům líbily. Za pomoci a podpory vedoucích si vyzkoušeli týmovou práci, mohli uplatnit svou kreativitu a při tom všem se poučit i pobavit. Myslím, že dílny byly pro účastníky velmi přínosným zážitkem a výborně přispěly k obsahové náplni semináře.

Po prezentaci začala příprava další zajímavé aktivity – interkulturální večere, tedy ukázka tradičních jídel a nápojů jednotlivých zemí. Všichni jsme si náramně pochutnali a po „normální“ večeři v hotelu byl program akce oficiálně uzavřen.

V pondělí ještě účastníky čekalo vyhodnocení semináře, které proběhlo zajímavou formou pomocí „terčů“ – kruh (na papíře) byl „rozřezán“ jako koláč na jednotlivé hodnocené oblasti,

hodnocení pak bylo provedeno vybarvením části příslušné výseče (čím blíže ke středu kruhu, tím lepší hodnocení). Každý si vyplnil svůj vlastní terč a své hodnocení též zanesl do velkého společného terče. Pořadatelé takto velice přehledně zjistili, s čím a jak velmi byli, anebo nebyli, účastníci spokojeni. Odpoledne pak následovalo loučení a odjezd domů, i když se účastníkům pryč nechtělo, protože se jim akce velmi líbila.

Myslím si, že se seminář povedl a líbil se i mně jako pořadateli a vedoucímu internetové dílny. Mladým lidem nabídl zajímavé a smysluplné trávení jednoho týdne prázdnin, podpořil je při formulování názorů a postojů prostřednictvím diskusí a prezentací jejich závěrů, umožnil jim kreativně se realizovat v dílnách, přinesl jim nové kamarády a spoustu zážitků. Mnozí účastníci projevili zájem zůstat v kontaktu a pracovat společně na dalších projektech. Akce dopomohla k zvýšení zájmu mladých lidí o lidi a věci kolem sebe a doufejme, že jim též pomůže vytvořit Evropu zítřka podle jejich společných představ ku prospěchu všech.

Další informace, výstupy, text písničky, fotogalerii a diskusní fórum k semináři naleznete na internetových stránkách s adresou <http://www.eaic.cz/eot>.

Marek Krajčí
zahraniční sekretář ČRD

O třech druzích výchovy a jejich provázanosti, aneb „jeden bez druhého a třetího ani ránu“

V Konceptu státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007 (viz www.msmt.cz, schválené Vládou ČR 7. dubna 2003, se v kapitole 2.2 Mládež, vzdělání a výchova mj. píše:

§ V této oblasti **bude kladen důraz na vyvážený rozvoj všech tří forem výchovy a vzdělávání dětí a mládeže, které komplementárně* přispívají k plnohodnotnému vývoji jednotlivce, a to formálního vzdělávání, neformální výchovy a vzdělávání a výchovy a vzdělávání mimo vyučování.** Nově bude zváženo vytvoření podmínek pro uznávání znalostí a dovedností nabytých v neformálním nebo zájmovém vzdělávání pro jejich další využití mladými lidmi při získávání kvalifikace. **Cílem je všestranně prospěšná spolupráce rodiny, školy a nestátních neziskových organizací na rozvoji osobnosti mladého člověka, jeho znalostí, dovedností a postojů.**

§ V návaznosti na prohloubení podpory zájmového vzdělávání Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připraví „**Národní program podpory výchovy a vzdělávání mimo vyučování**“ jako komplementární* dokument k „Národnímu programu sportu pro všechny“.

§ **Stát bude výrazněji podporovat vzdělávání dobrovolných pracovníků s dětmi a mládeží v rámci nestátních neziskových organizací jako součásti procesu celoživotního vzdělávání.** Za tímto účelem budou stanoveny podmínky pro vzdělávání těchto pracovníků v připravovaném zákoně o podpoře práce s dětmi a mládeží a následně upraveny i podmínky finanční podpory vzdělávání.

Všechny tři cíle se významně týkají sdružení dětí a mládeže a těch sdružení, která s nimi pracují. Zastavme se dnes krátce u prvního odstavce, jenž

hovoří o „třech formách výchovy, které komplementárně* přispívají k plnohodnotnému vývoji jednotlivce, a to formálním vzdělávání, neformální výchově a vzdělávání a výchově a vzdělávání mimo vyučování.“ Co tato slova znamenají?

Vycházejí z obecně přijímané definice UNESCO, která zdůrazňuje provázanost rodiny, školy a organizované mimoškolní výchovy v nestátních neziskových organizacích.

§ **Formální vzdělávání (formal education)** je hierarchicky strukturovaný, chronologicky postupný vzdělávací systém, který funguje od základních škol až po vysokoškolské instituce.

§ **Neformální výchova a vzdělávání (informal education)** je procesem, při kterém se jedinec učí zaujímat postoje, poznává hodnoty, získává zručnost a znalosti skrze vlastní denní zkušenost v rodině, mezi přáteli a sobě rovnými, skrze média a jiné vlivy a faktory ve svém okolí.

§ **Výchova a vzdělávání mimo vyučování (non-formal education)** je organizovanou vzdělávací aktivitou mimo rámec zavedeného oficiálního systému, jejímž cílem je získání životních zkušeností a dovedností a rozvoj postojů založených na uceleném systému hodnot. Je prováděno nestátními neziskovými organizacemi. Částečně sem patří také zájmové vzdělávání, které realizují střediska volného času, školní kluby.

Plnohodnotná výchova mladého člověka stojí na všech těchto třech pilířích. Je dobře, že to dnešní společnost začíná pomalu uznávat a stát chce výchově a vzdělávání mimo vyučování účinněji napomáhat. Je to zapotřebí – pro zdravý vývoj české společnosti.

*Pavel Trantina, místopředseda ČRDM,
Junák svaz skautů a skautek ČR*

* komplementární = doplňující se navzájem

Když life neznamená jenom život

Tak jak v životě zažíváme mnoho malých a velkých událostí, je mnohotvárné i životní pojištění Generali Life.

Když se člověk rozhoduje, jak naložit se svými finančními prostředky, má řadu možností: utratit je, ponechat za nízké úroky v bance, schovávat do polštáře nebo s nimi pracovat a zhodnocovat je. Dávat jim další, nejen finanční rozměr. Abychom byli přesnější, nechat s nimi pracovat skutečné odborníky. Protože tu třetí cestu volí stále více lidí, připravilo pro ně Generali progresivní produkt – životní pojištění Generali Life.

Klient má stále vyšší nároky

Mohlo by se zdát, že díky široké paletě svých produktů patří Generali k těm pojišťovnám, které dokáží nabídnout klientům takřka jakékoliv kombinace pojištění. Vývoj na trhu ale ukazuje, že důvod pro uzavření životního pojištění už nestojí pouze na „osvědčených“ argumentech, včetně daňových výhod. Záměrce dnes chce slyšet, že jeho životní pojištění umí nejen pojistit riziko smrti, případně úrazu či nemocenské, ale současně i spořit, nejlépe s garantovaným výnosem. Klient je ale ve svých požadavcích ještě náročnější. Chce mít současně možnost aktuálně reagovat na svoji okamžitou finanční situaci – vybírat finanční hotovost ze svého „účtu“ dříve než okamžikem pojistné události, ukládat finanční hotovost v případě přebytků a zacházet tak se svým pojištěním jako se svým spořicí účtem. Proto Generali Life.

Sedm otázek pro Generali Life

1. Co je zač?

Lze je zařadit do kategorie kapitálového životního pojištění. Obsahuje spořicí část s garantovaným zhodnocením po celou dobu trvání pojištění a část pojištění. Poměr mezi těmito dvěma částmi může klient variabilně měnit, podle aktuálních potřeb a přání, a to během trvání pojištění.

2. Na jaká rizika je možné pojištění uzavřít?

Smrt, dožití, invalidní důchod, závažná onemocnění, denní odškodné za dobu nezbytného léčení úrazu s výplatou pojistného plnění od prvního dne úrazu, denní dávku při pracovní neschopnosti, denní dávku při pobytu v nemocnici a další.

3. Koho je možné pojistit?

Lze vybírat ze dvou variant:

V programu Generali Life je možné pojistit jednu dospělou osobu a dvě děti, v programu Generali Life Plus je možné pojistit až dvě dospělé osoby a čtyři děti. Celá rodina je tak pojištěna jednou smlouvou. V průběhu pojištění je navíc možné pojištěné osoby kdykoliv nově zahrnout, či vyloučit.

Pojištění Generali Life kopíruje životní etapy a lze ho tak dle přání klienta flexibilně měnit.

4. Na jak dlouho se sjednává program Generali Life?

Spodní hranice je pět let. Platí, že konec pojistného období nesmí překročit u klienta 75 let věku (hlavního pojištěného). Lze tedy využít možnosti daňového zvýhodnění.

5. Co a kdy dostanete vyplacení?

Při dožití se smlouveného konce pojištění dostane hlavní pojištěná osoba vyplacenou kapitálovou hodnotu včetně garantovaného zhodnocení v minimální výši 2,25% p.a.

Další výplaty pojistného plnění garantujeme vyplatit při pojistné události, a to podle toho, co bylo ve smlouvě sjednáno.

Při smrti hlavní pojištěné osoby je vyplacena pojistná částka pro případ smrti a navíc celá kapitálová hodnota včetně garantovaného zhodnocení.

6. Jaká je možnost čerpání peněz před sjednaným koncem pojištění?

Formou částečného odkupu můžete čerpat část tzv. kapitálové hodnoty (naspověné části). Musíte mít však na zřeteli, že při částečném odkupu přestává být smlouva daňově uznatelnou. Tento krok musíte tedy dobře zvážit.

7. Mohu v průběhu doby trvání pojištění měnit podmínky?

Ano, kdykoli můžete měnit následující hodnoty: zvýšení pravidelných plateb pojistného; zvýšení či

snížení pojistné částky; zahrnutí dalších osob do pojištění (např. narozeného dítěte); vyloučení některé z pojištěných osob; zahrnutí či vyloučení některého z doplňkových pojištění. Po uplynutí dvou let od počátku můžete měnit navíc i tyto hodnoty: snížení pravidelných plateb pojistného; dobu trvání pojištění. Další jistě významnou novinkou uváděného produktu je přerušení placení v průběhu pojištění. Pokud se klient např. dostane do tíživé finanční situace, je za určitých předpokladů možné přerušit placení pojistné smlouvy, aniž by smlouva byla jakkoliv upravována.

Protože životní pojištění Generali Life lze skutečně nastavit přesně podle potřeb a možností každého, je výčet jen orientační. Podrobnosti vám rádi sdělí ve kterémkoliv zastoupení Generali nebo na infolince: 800 150 155.

Ing. Petr Hájek
Odbor pojištění osob
Generali Pojišťovna a.s.

Generální ředitelství
Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
Telefon 221091 000
Telefax 221091 300
Bezplatná infolinka: 800 150 155
E-mail: servis@generali.cz
Internet: www.generali.cz

Zpravodaj ČRDM o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

ARCHN

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštepny závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jakub Kořínek – vedoucí redaktor,
Hana Konopiská, Mgr. Jiří Zajíc
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 379, fax: 234 621 541
e-mail: archn@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová akad. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok

ČRDM je partnerem pro zahraničí

Česká rada dětí a mládeže rozvíjí kontakty se zahraničím – ať již sama o sobě nebo pro členy svých sdružení. Již od svého založení usiluje o odpovídající zastoupení České republiky v Evropském fóru mládeže. Je

partnerem řadě ostatních národních rad mládeže, zve je na své akce (např. **Setkání v srdci Evropy**) a účastní se jejich (letos například konferen-

ce EUR-OP-A v Litvě). ČRDM rovněž zastupuje své členy a zájmy mladých lidí vůči Radě Evropy, Evropské unii, UNESCO a dalším organizacím a přenáší od nich podněty pro činnost.

ČRDM je členem sítě evropských regionálních a národních rad

mládeže **PREMJER** (www.premjer.net) a Evropské aliance zařízení pro volný čas dětí a mládeže **EAICY** (www.eaicy.cz). Na různé akce, semináře, kurzy v zahraničí vysílá své zástupce a přijímá

delegace zahraničních organizací a ministerstev. V minulém roce nás kromě jiných navští-

vila skupina zástupců dětských a mládežnických organizací z rakouského Štýrska a zástupci islandského a maďarského minis-

prázdnin spoluorganizovala mezinárodní seminář pro mladé lidi **Evropa zítřka**, o němž si můžete přečíst v článku uvnitř tohoto

čísla Archy (fotografie na této stránce pocházejí právě z Evropy zítřka).

V roce 2003 pokračujeme v našich internetových projektech – informačním serveru o mládeži v Evropě pro mládež v ČR **Evropa.adam.cz** (<http://evropa.adam.cz>) a serveru informujícím o české mládeži v angličtině **CzechYouth** (<http://czechyouth.adam.cz>).

text a foto Pavel Trantina

terstva pro mládež. V tomto roce jsme přivítali delegaci Bavorského kruhu mládeže. V neustálém kontaktu jsme s přáteli z Rady mládeže Slovenska.

Česká rada dětí a mládeže rovněž během letošních letních

